

Манюк Я.В.

курсант 42 групи ФПФПМГБ

ННПФПМГБВВ НАВС

Науковий керівник:

науковий співробітник

наукової лабораторії

з проблем кадрового забезпечення

діяльності ОВС ННПФПМГБВВ НАВС

кандидат психологічних наук

Ваврик Тарас Юрійович

ШЛЯХИ ВИЯВЛЕННЯ ОСІБ, СХИЛЬНИХ ДО ВЖИВАННЯ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН СЕРЕД ОСОБОВОГО СКЛАДУ ТА КАНДИДАТІВ НА СЛУЖБУ В ОВС

Питання виявлення осіб, схильних до вживання наркотичних речовин серед особового складу та кандидатів на службу в ОВС, на даному етапі набуває актуальності, адже рівень поширення психоактивних та наркотичних речовин серед населення з кожним днем зростає. Варто вказати на те, що дане питання варто розглянути у ширшому контексті. Термін «наркотична речовина» значно вужчий ніж «психоактивна речовина». Під психоактивною речовиною розуміється будь-яка хімічна речовина, при одноразовому вживанні якої може істотно змінитися настрій, фізичний стан, самовідчуття і сприйняття довкілля, поведінка або з'явитись інші бажані з погляду споживача, психофізіологічні ефекти, а при систематичному вживанні цієї речовини з'являється психічна і фізична залежність.

Серед психоактивних речовин розрізняють допінги, наркотики та токсичні речовини.

Психоактивна речовина вважається наркотичною, якщо відповідає трьом критеріям:

- медичному (передбачає, що речовина, ліки повинні справляти тільки специфічну дію на центральну нервову систему (стимулюючу, седативну, галюциногенну), що було б причиною їх немедичного застосування);

- соціальному (припускає, що немедичне застосування психоактивних речовин набирає таких масштабів, що це стає соціально значущою проблемою);

- юридичному (потребує визнання відповідною інстанцією (Кабінетом Міністрів України за поданням МОЗ України) речовини наркотичною з подальшим внесенням її до переліку наркотичних засобів.

Тільки наявність усіх трьох критеріїв створює передумови у правовому аспекті для визнання психоактивної речовини наркотичною.

З огляду на викладене термін «наркотичні речовини» потрібно вживати тільки при поєднанні трьох зазначених критеріїв. Особи, що зловживають речовинами, не визнаними законом наркотичними, називається токсикоманами. Такий розподіл зумовлюється насамперед правовими, а не

медичними засадами. У процесі оцінювання клінічних проявів наркоманії та токсикоманії було доведено, що їх клінічна картина цілком збігається, формування залежності й наслідки вживання токсичних речовин виявились тяжчими, ніж від вживання наркотиків.

Таким чином, токсикоманічними речовинами визнаються засоби, які не зараховані до наркотичних чи психотропних, але є предметом зловживання і викликають хворобливі стани, зміни психіки та поведінки. Будь-яка токсикоманічна речовина у встановленому законом порядку може бути визнана наркотичною з подальшими юридичними наслідками.

Допінги — це стимулятори, які стали предметом зловживання спортсменами. Ця група постійно розширюється. Нині допінгами називаються стимулятори чи психоактивні препарати, наркотичні, психотропні, ендокринні та інші препарати, які штучно спричиняють підвищену працездатність і знімають відчуття втоми, штучно створюють сприятливий стан для досягнення спортивних результатів. Таким чином, як і наркотичні та психотропні препарати, поняття «допінг» стає більшою мірою правовим, ніж фармакологічним.

Таким чином, розглянувши основні різновиди наркотичних речовин ми можемо виділити основні критерії виявлення осіб, схильних до вживання наркотичних речовин серед особового складу та кандидатів на службу в ОВС під час співбесіди:

- **невербальні ознаки вживання наркотичних речовин:** розширені зіниці, «бігаючий» або зафіксований (в одну точку) погляд, надмірно збуджена міміка або «маскоподібне обличчя» (без мімічних виявів емоцій), побіління ніздрів (у кокаїністів внаслідок тривалого нюхання), часте сковування слини чи облизування губ внаслідок надмірного слиновиділення, слюзовиділення, тремор пальців рук, надмірне потовиділення, закриті позиції тіла (перехрещені кінцівки, сутулість), нервові посіпування, тупотіння ногою, загальмоване мовлення чи навпаки підвищений темп мовлення, надмірна чутливість до світлових, аудіальних подразників;

- **загальні вербальні ознаки:** нестандартність мовлення, або навпаки бідність словникового запасу, одноманітність мовних конструкцій; часте вживання сленгових слів, що позначають наркотичні речовини або реакції на їх вживання, параноїдальні ідеї на ґрунті вживання наркотичних речовин;

- **загальні поведінкові ознаки вживання наркотичних речовин:** соціальна самоізоляція, неадекватність реагування на соціальні стимули (надмірна агресивність, інфантильність, відстороненість), зміна поглядів на власну роль у суспільстві (неадекватно завищена чи занижена), звуження кола інтересів, відсутність захоплень, хоббі, зменшення обсягу соціально корисної діяльності, байдужість до зовнішнього вигляду, носіння одягу з довгими рукавами (вразі вживання наркотиків шляхом ін'єкцій), не по сезону, недоречне носіння сонцезахисних окулярів;

- **загальні емоційно-вольові ознаки вживання наркотичних речовин:** порушений настрій, сум, апатія і астенія; психомоторна загальмованість; сильне бажання прийняти наркотичний засіб (проявляється

у не зосередженості, знервованості, бажанні усамітнитись для прийняття наркотичної речовини); підвищена зарозумілість, пихатість, підозрілість,сторожкість, недовірливість, почуття тривоги, параноя, неадекватність емоційних реакцій, наприклад: безпричинний сміх;

- **загальні психофізіологічні ознаки:** підвищений (надмірний) апетит; безсоння чи гіперсомнія; незвичайні чи неприємні сновидіння, ейфорія, делірій, галюцинації, маячення, гіперактивність, епілептичні напади, підвищена пітливість, шум у вухах.

Отже, працівникам, які виконують службові обов'язки по роботі з особовим складом, а також особам які здійснюють професійно-психофізіологічний відбір на роботу в ОВС та навчання у вищих навчальних закладах МВС України повинні бути добре обізнаними в даній галузі для об'єктивного та якісного відбору кадрів.

Марченко В.І.

курсант 41 групи ФПФПМГБ

ННПФМГБВВ НАВС

Науковий керівник:

науковий співробітник наукової

лабораторії з проблем кадрового

забезпечення діяльності ОВС

ННПФМГБВВ НАВС

кандидат юридичних наук

Галусян О.А.

НЕГАТИВНИЙ ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ НА ПРАЦІВНИКІВ МІЛІЦІЇ ПІД ЧАС ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Актуальність дослідження, полягає в тому, що через специфіку діяльності працівники міліції постійно мають справу з різноманітними формами зіткнення позицій, думок, поглядів чи дій суб'єктів правових відносин. Однією з особливостей діяльності працівників міліції є здійснення на них негативного психологічного впливу різними особами.

Проблема психологічного впливу має важливе та специфічне значення в професійній діяльності працівників міліції. Цьому питанню приділяли увагу такі науковці як В.Г. Андросюк, І.Є. Биховський, Л.І. Казміренко, В.О. Коновалова, М.В. Костицький, В.С. Медведєв, М.П. Хайдуков, Г.О. Юхновець та ін.

Проте проблема здійснення негативного психологічного впливу на працівників міліції під час професійного спілкування з різними категоріями осіб залишилася майже недослідженою. Донині не розроблено науково обґрунтованих рекомендацій щодо розв'язання цієї, не мало важливої, проблеми. Таким чином, сутність досліджуваної проблеми полягає в тому, щоб визначити специфіку негативного впливу на працівників міліції.